

Installatiebedrijven

Rabobank Cijfers & Trends

Het branchecluster 'bouwinstallatie' bestaat uit elektrotechnische installatiebedrijven en werktuigkundige installatiebedrijven. Werktuigkundige installatiebedrijven zijn onderverdeeld in twee groepen, namelijk: Verwarming- en luchtbehandelinginstallatiebedrijven (CV/LB bedrijven) Gas- (fitters-), waterleiding- en loodgieters-, en sanitair-installatiebedrijven (GaWaLo/S installatiebedrijven).

Trends

- Toenemende installatiequote door stijgend uitrustingsniveau van gebouwen.
- Installatiedisciplines schuiven in elkaar ('systemintegration').
- Schaalvergroting en samenwerking om de rol van 'systemintegrator' (totaalaanbieder) te kunnen invullen.
- Toenemende aandacht voor energiebesparing en domotica.
- Advieskracht installateur cruciaal.

Kansen en bedreigingen

- Groeimarkten zijn energiemanagement, (zorg)domotica en veiligheid.
- Toenemende installatiequote en stijgende complexiteit van installaties versterkt positie installateur in bedrijfskolom. Van belang is een tijdige inschakeling van de installateur in het bouwproces.
- Vanwege het vervallen van de vestigingswet en de liberalisering van de energiemarkt neemt het belang van erkenningsregelingen in de installatiebranche toe.
- Introductie Energielabel genereert extra werk in de branche.

- Toenemende vraag naar EnergiePrestatie Adviezen (EPA) door stijging energiekosten en energiebesparingsplannen van overheid én bedrijfsleven (onder andere 'Meer met Minder').
- Nieuwbouw woningen en utiliteitsgebouwen daalt na 2008.
- Tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel in de branche.

Perspectief

Afvlakking groei in 2009

Naar verwachting zal 2008 worden afgesloten met een omzetgroei van ruim 8% (volume + 5%, prijs + 3,5%). In navolging van de algehele ontwikkeling van de economie zal de omzetgroei in 2009 naar verwachting sterk afvlakken.

Energiebesparingsoffensief vereist eerst bewustwording

Om de invoering van het Energielabel en de uitvoering van het energiebesparingsplan 'Meer met minder' tot een succes te maken is het noodzakelijk consumenten en bedrijven bewust te maken van het belang en de voordelen van energiebesparing. Hier ligt een taak voor zowel de overheid als de installatiebranche. De overheid kan veel doen op het vlak van voorlichting. De branche moet consumenten en bedrijven helder de voordelen van energiebesparing kunnen 'voorrekenen'.

Rabobank

Dynamiek vergt investeringen en herkenbare installatieconcepten

De ontwikkelingen in de installatiebranche volgen elkaar in snel tempo op. Om de ontwikkelingen in voldoende mate te kunnen (blijven) volgen én in de markt te zetten zijn extra investeringen op het gebied van scholing, productontwikkeling, marketing en communicatie noodzakelijk. Installatiebedrijven kunnen hun positie in de bouwkolom verbeteren wanneer zij afnemers sterke en herkenbare (integrale) installatieconcepten kunnen aanbieden.

Achtergrondinformatie

Vakbladen

Elektro Magazine Installatie

Elektronica/Elektrotechniek

Installatie Journaal

Gawalo

Intech

Klimaatbeheersing

Koude & Luchtbehandeling

Verwarming & Ventilatie

Installatie + Sanitair Magazine

Keuken en Badtechniek

De Sanitair en Tegel Specialist

Organisaties

Naam	Plaats	Telefoonnummer	URL
Uneto-VNI	Zoetermeer	(079) 325 06 50	www.uneto-vni.nl
NVKL (Koude techniek en luchtbehandeling)	Zoetermeer	(079) 353 12 59	www.nvkl.nl
TVVL (Advies en Kennis)	Leusden	(033) 461 74 96	www.tvvl.nl

"Al meer dan 30 jaar biedt Rabobank met Cijfers & Trends betrouwbare branche-informatie. Cijfers & Trends bundelt daarmee kennis die Rabobank heeft over in totaal 9 sectoren en 80 branches in het Nederlandse bedrijfsleven. Het betreft zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie over trends, ontwikkelingen, perspectief en achtergronden in de diverse sectoren en branches. Hiermee is Cijfers & Trends tot een begrip geworden bij MKB ondernemers. Ook over uw branche is meer informatie beschikbaar. Kijkt u hiervoor verder op www.rabobank.nl/cijfersentrends."